

едиција

цепни
а
на
гр
е
м

Уредник
Ален Бешић

Copyright © Петар Милорадовић, 2023.

Copyright © за ово издање Културни центар Новог Сада, 2023.

Сва права задржана. Ниједан део ове књиге не може се користити нити репродуковати у било ком облику без писмене сагласности издавача.

ПЕТАР
МИЛОРАДОВИЋ

Ослушкивање
лоса

ДУГОДНЕВИЦА

Освануле су планине
и лавина је размотала своје клупко.

Требало је објаснити камене хумке,
сложене купе и гранитне громаде,
на супрот гнезду мале птице.

Кроз крвоток прошле су нам серпентине,
преточиле завоје у нашу заљуљаност,
откриле сличан ждрелу
фјорд.

Латице напрстка ћугале су о долазећим бојама,
звониле о облицима које смо разрешавали,
дубоко у копну, у нама.

Лако и тешко изговорљиво:
снег, обрубљен каменицама дџк,
висина и узлет шљункарице.

Грло ми се напрезало
и прочитао сам писмо проповедника
написано зеленим мастилом
на карти за превоз
„за даље и ближе”,
упућено другом.
Мировао сам, долазио себи,
гледао звона, кормило, воду,
стао у ред,
очекивао чамац,
нашао место на глобусу.

ДРАКАР

Изненада као да ми је неко шапнуо:
„одједрићеш када се у речима појави ветар.”

Књига са Севера показала ми је семенке
и муљ тресетишта, влакна трске;
викиншки брод на насловници.

Долетео је још у истом завежљају
тачно подешен часовник;
златан новчић с искованом петицом,
ценом путовања под језиком.

Нацрт за костур брода и правила израде
у којима пише:

*По̄ӣребно је̄ ѿсећи
че̄ӣрнаес̄ӣ храс̄ѿова,
свакӣ ѿречника̄ један̄ ме̄ѿар...*

*Умешним ударцем Михаел
и још че̄ӣворица̄ мушкараца̄
обориће их за ѿри са̄ѿа...*

И

*Ковач бродоградилниџа
исковао је којије секира из средњеї века
најїриклагнијих за џесање и обарање дрвећа.*

Мислио сам
старост је спора маховина,
стабла ће достићи нови круг,
за дракар мој,
одвојиће се од земље,
однеће ме једном иза година.
Рожнати чешљеви за црвенобрадог
помоћи ће ми да ткам
и сложим записе.
Осетићу на кожи хладноћу,
оштрицу секире,
покретом руке направићу рез.

Ко ће спалити родослове,
ко тајно стићи у ову песму?

Издахнућу јасно
шифре, бројеве.

НА ВЕТРУ

Панталоне звонастих ногавица
стоје ти тако да једриш на ветру.

Иза су поља, брда и шуме,
топле струје, плиме висине.

Препознајеш заталасане крошње,
слутиш у корену невидљиве повезаности.

Пролећно влажно биље
предаје ти тежину сопственог даха.

Ходаш темељима срушене грађевине,
корацама описујеш тлоцрт.

Гледаш шумски пут,
дубину гажења, ширину точка.

Убрзаваш и сликаш слободан лет
ветрушке или породице јастреба.

Свако тражи нешто у својој слици,
одмерава на земљи, на небу.

ПЕТРИЦА КЕРЕМПУХ

Ишли смо старим путем
али у новом распореду.

Наш дијалог диктирао је спорост.

Били смо у свом лицу и униформи,
посматрали другу страну исте црте,
приближавали се средини
када нам се придруживао неко трећи.

Прегазили смо ствари земаљске,
одбацили похабан шешир од филца;
сечиво сломљеног српа,
ноћ и дан.

Имали у видокругу сунцокрет
и у јарку зупчаник.

Читали код моста оборено обавештење: 8 и т.

Трепнуо сам пред одсевом на води.

Мирисало је однекуд запаљено дрво
и високо се подизао дим.

Читаво стабло имена ширило се:
гранчице јеретика
и преступник понеки почео је да ниче.

Продужавали смо о терету и искупљењу,
и речи: *караван* и *зилој*,
везивали за простор и човека.
Опкољени киселим дрветом
као лишћем огромне месождерке.

Непажљивост за људе и коње
откривала се по правилу
уписном на кружној мети.
Свако је могао бити жртва
приморан да изговори додељен број,
чује га као пушчану паљбу,
сабере се у страху.

За брег испод стопала
нисмо знали да крије кости
и остатке оружја.

Чували смо те важне дане.
Сећали се продавца
и јутара када је додавао бели хлеб
испод натписа: *цийов*
дељен на половине и четвртине.

Ако си се одобровољио, када смо се слагали,
ословљавао си ме са *Пейрице Керемйуху!*,
рекавши: „Ни мед цветјем ни правице.”

Назирала се слепа уска стаза до шуме,
понор и одрон,
распирио се жар и пепео,
хладила се тамна земља,
могла је почети и црна песма.

ПЛОЧЕ

Дупли албум Електронског студија
Радио Београда
јавио се као необичан снимак средином
осамдесетих.

Деонице тишине и пулсирање
из утробе огромног кита, дубине океана;
из непрегледне шуме,
у којој компонује Хендрикс
и рађа се и бере печурке други неко.

Донела га је мајка као неразумљив поклон,
йлоча за душу
од сестре и лекара-друида.

Преслушавао сам те шумове
и касније чуо
Владана Радовановића, Пола Пињона
и иза *синџи 100*
једног јутра на радију.

Говорили су на српском о неразговорном.
О блистању у тами, лампама бога.
Додирима који су покретали ковитлац,
убрзавали рад срца,
све између
високој тона нервној система,
дубокој звука крвојока.

Замишљао сам топло тело немани,
њено било,
шкољкама прекривене неравнине,
учесталост дрхтања,
када се плоча завртела на грамофону
омотавајући музику, опну око мене.
Старе спиралне стазе
изнова певале су дугу песму,
сваки трептај у тој шетњи
објашњавао је *синџи*:
Ти си син.

КАМЕН

Ископали су ми камење из тела,
сложили на стаклену плочу
купасту гомилицу
и плавим маркером дописали моје име.

Испирао сам и окретао
мокар нанос понорнице,
крхотине различите величине
црне, смеђе и сиве.
Мислио које су их донеле воде,
на речи и реченице,
све што је протекло.

Несталу реку сам назвао Реком,
и у грозници испирао злато.

ДИСАЊЕ

Када су ми прегледали плућа
само помоћу стетоскопа,
рекли су ми:
„Имаш ожиљак настао давно,
нешто што носиш –
то је твоја црна кутија,
онако како си некад дисао.

Ево, када би могао да послушнеш,
пронашао би траг, црту неку,
промену у структури,
толико.

Ту је и мапа твојих мисли,
решетке и мале браве,
можда и слова која пишеш,
нечитљив рукопис.

Језик којим овладаваш,
дешифрујеш нечитљив текст,
на дубу лишај,

калуп и изличено слово,
меко олово.

Почетак који си открио,
траг пужа, конкрецију.
Јаје у лави.

„Ја!”

Кап воде,
корен, живу ограду,
свашта незнано
и што ће други прочитати,
широка крила
која се одвајају од тебе,
то што беше твој дах.”